

Vergaderjaar 2023–2024

36 488

Wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag in verband met een bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon met 1,2 procentpunt met ingang van 1 juli 2024 (Wet verhoging minimumloon 2024)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 7 februari 2024

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, belast met het voorbereidend onderzoek van voorliggend wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de in het verslag opgenomen vragen en opmerkingen afdoende door de regering worden beantwoord acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

I.	Algemeen	2
1.	Inleiding	2
2.	Recente ontwikkelingen	2
3.	Wijzigingen minimumloon	3
4.	Doorwerking andere wet- en regelgeving	3
5.	Verhouding tot internationaal recht	4
6.	Caribisch Nederland	4
7.	Gevolgen van het wetsvoorstel	4
8.	Doenvermogen	6
9.	Inkomenseffecten en armoede-effecten	6
10.	Budgettaire effecten	6
11.	Regeldruk	7
12.	Uitvoering	7
13.	Evaluatie	7
14.	Ontvangen commentaren en adviezen	7
II.	Artikelsgewijs	8

I. Algemeen

De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden zijn verheugd te zien dat het amendement van der Lee c.s.¹ is omgezet in wetgeving. Deze leden hechten aan snelle invoering van de wet, teneinde snel een verhoging in de koopkracht van werkenden, gepensioneerden en uitkeringsontvangers te bewerkstelligen. Deze leden hebben echter enkele vragen.

De leden van de **VVD-fractie** hebben met interesse kennisgenomen van het voorstel. Voorgenoemde leden delen de doelstelling om met behulp van een verhoging van het minimumloon de problematiek van werkende armen terug te dringen en werken lonender te maken voor mensen aan de basis van de arbeidsmarkt. Los van de onwenselijke wijze waarop het oorspronkelijke amendement waarop het nu voorliggende wetsvoorstel is gebaseerd werd gedekt hebben voorgenoemde leden nog welk enkele vragen ten aanzien van de consequenties van de voorgestelde verhoging van het minimumloon.

De leden van de **NSC-fractie** hebben kennisgenomen van dit wetsvoorstel en van het voornemen om per 1 juli 2024 het minimumloon, en de daaraan gekoppelde uitkeringen, met 1.2% te verhogen.

De leden van de **D66-fractie** hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden danken de regering voor het voorstel dat invulling geeft aan het aangenomen amendement Van der Lee c.s. dat de koopkracht van huishoudens in 2024 en structureel ondersteunt.

De leden van de **SGP-fractie** hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden hebben daarover nog enkele vragen.

De leden van de **ChristenUnie-fractie** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Wet verhoging minimumloon 2024 dat een invulling is van het aangenomen amendement bij de begrotingsbehandeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Deze leden hebben over het wetsvoorstel nog enkele vragen.

1. Inleiding

2. Recente ontwikkelingen

De leden van de **VVD-fractie** vragen of de regering inzichtelijk kan maken hoe het bruto- en nettominimumloon op basis van een 40-urige werkweek zich in de afgelopen 10 jaar heeft ontwikkeld. Wat is de procentuele stijging van het brutominimumloon vanaf bijvoorbeeld 1 juli 2020 tot en met het na inwerkingtreding van het voorliggende wetsvoorstel geldende minimumloon op 1 juli 2024?

De leden van de **VVD-fractie** vragen of de regering inzichtelijk kan maken hoe de totale werkgeverslasten voor een medewerker met het minimumloon op basis van een 40-urige werkweek zich in deze periode hebben ontwikkeld. Kan de regering aangeven of er signalen zijn dat het voor bepaalde sectoren steeds lastiger wordt om met stijgende loonkosten werknemers die het minimumloon verdienen in dienst te houden? Zo ja, voor welke sectoren zijn deze signalen er? Welke impact heeft de forse stijging van het minimumloon over de afgelopen jaren en de nu voorliggende aanvullende stijging op werkgeverslasten voor het midden- en kleinbedrijf?

¹ Kamerstuk 36 410-XV, nr. 7.

De leden van de VVD-fractie vragen of kan worden uitgerekend wat voor een gemiddelde midden- en kleinbedrijf (mkb'er) met bijvoorbeeld 25 medewerkers die fulltime werken en het minimumloon verdienen de toegenomen werkgeverslasten zijn als gevolg van het wetsvoorstel. Kan eveneens worden uitgerekend wat deze toename is als deze werkgeverslasten vergeleken worden met die op basis van het op 1 juli 2020 geldende minimumloon?

3. Wijzigingen minimumloon

De leden van de **ChristenUnie-fractie** hebben, mede naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad van State, enkele vragen over de koppeling van de verhoging van het minimumloon met de Algemene Ouderdomswet (AOW). Deze leden vragen de regering de inkomenspositie en het koopkrachtbeeld van verschillende groepen gepensioneerden, inclusief risico op armoede, nader uiteen te zetten, met en zonder de verhoging van de AOW als gevolg van voorliggend wetsvoorstel.

De leden van de **SGP-fractie** vragen allereerst een nadere toelichting op de noodzaak van dit wetsvoorstel, in het licht van recente Wet minimumloon (Wml-)verhogingen. Wat zijn de gevolgen van het niet laten doorgaan van deze minimumloonsverhoging per 1 juli 2024?

De leden van de SGP-fractie missen onderbouwing van de keuze voor het instrument van minimumloonsverhoging. Waarom is voor dit instrument gekozen terwijl er ook andere instrumenten denkbaar zijn om armoede te verhelpen, zoals verhoging van het kindgebonden budget of kinderbijslag?

De leden van de SGP-fractie zouden graag zien dat ingezet wordt op verlaging van de lasten op arbeid. Dat betekent het beste van twee werelden: meer geld in de portemonnee van de werknemer en geen lastenverzwaring voor werkgevers. Hoe hebben de lasten op arbeid zich ontwikkeld sinds 2017? Kan de regering daarbij ook de toegenomen marginale druk betrekken? Is ook overwogen het nettominimumloon te verhogen in plaats van enkel het brutominimumloon? Welke stappen zijn hier nodig en mogelijk?

De leden van de SGP-fractie hebben vragen bij de generieke verhoging van de AOW-uitkering aan gepensioneerden en de doelmatigheid daarvan. Deze leden vragen nader in te gaan op de kritische opmerkingen van de Raad van State op dit punt. Heeft de regering overwogen AOW-gerechtigden uit te zonderen van deze verhoging, aangezien er 517 miljoen euro mee gemoeid is en slechts een zeer klein deel terechtkomt bij AOW'ers in armoede? Welke voor- en nadelen kleven hieraan? Welke andere instrumenten zouden overwogen kunnen worden om deze specifieke doelgroep te bereiken en te ondersteunen?

4. Doorwerking andere wet- en regelgeving

De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** vinden doorwerking van een hoger minimumloon op de uitkeringen, waaronder de AOW, de bijstand en de loongerelateerde uitkeringen wenselijk. Deze leden vragen om een totaaloverzicht van alle gekoppelde uitkeringen en regelingen aan het minimumloon.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen in dit kader naar de arbeidskorting. De leden vragen of de regering in een tabel en grafiek kan weergeven wat de hoogte en op- en afbouwgrenzen van de arbeidskorting zouden zijn in de huidige situatie vergeleken met de situatie waarin wel

met arbeidskorting geïndexeerd zou zijn. Zij vragen of de regering voor enkele standaard huishoudens kan weergeven wat de koopkrachteffecten zijn van de beslissing om de arbeidskorting niet mee te laten stijgen met het minimumloon.

De leden van de **VVD-fractie** vragen of de regering kan toelichten op welke wijze de eerder aangekaarte uitvoeringsproblemen ten aanzien van de invoering van het wetsvoorstel halverwege het jaar verholpen zijn. Welke impact heeft deze invoering halverwege het jaar op het verlenen en de hoogte van toeslagen? Bestaat er een risico op toename van terugvoeringen?

De leden van de **NSC-fractie** vragen of de regering in een nadere beschouwing kan aangeven hoe de samenhang van onderhavig wetsvoorstel met de adviezen van de Commissie sociaal minimum moet worden gezien. En hoe verhoudt dit wetsvoorstel zich tot het toeslagensysteem, de verschillende belastingkortingen, de belastingschijven in box 1, maar ook de kosten van huur, energie en voedsel? Graag een uitgebreide toelichting.

De leden van de **D66-fractie** vragen de regering om nader in te gaan op de koppeling aan de inkomensgrenzen voor toeslagen in 2024. Deze leden vragen of indexatie in juli inhoudt dat de inkomensgrenzen gedurende 2024 worden aangepast of pas in 2025, en wat daar de gevolgen van zijn op uitvoerbaarheid, voorschotten en koopkracht.

De leden van de **SGP-fractie** vinden het opvallend dat de regering bij deze bijzondere verhoging van het minimumloon opnieuw de doorwerking ervan op de arbeidskorting uitschakelt. Deze leden kunnen de redenering dat het leidt tot hogere belasting van inkomens onder het minimumloon die niet direct profiteren van de minimumloonsverhoging, volgen. De achterliggende jaren zagen deze leden dat de regering de arbeidsprikkels in de fiscaliteit juist steeds verder heeft opgevoerd. Hoe kijkt de regering in het algemeen aan tegen de effecten van deze prikkels? Kan hieruit worden afgeleid dat de regering de voortdurende verhoging van de arbeidskorting en de daarmee gepaard gaande effecten ook onwenselijk vindt? Welke stappen kunnen op korte termijn worden ondernomen om deze prikkels af te bouwen?

5. Verhouding tot internationaal recht

De leden van de **GroenLinks-PvdA-fractie** zien deze verhoging van het minimumloon als eerste stap in het toewerken naar een adequaat en toereikend minimumloon. Deze leden vragen wanneer de regering de implementatiewetgeving van de Richtlijn toereikende minimumlonen aan de Kamer zal aanbieden.

De leden van de **NSC-fractie** vragen de regering aan te geven hoe dit wetsvoorstel zich verhoudt tot de Europese Unie (EU-)Richtlijn voor de hoogte van het sociaal minimum.

6. Caribisch Nederland

7. Gevolgen van het wetsvoorstel

De leden van de **VVD-fractie** lezen dat als gevolg van het wetsvoorstel naar schatting enkele tienduizenden mensen minder deel zullen nemen aan het arbeidsproces, als gevolg van de koppeling van het minimumloon aan de sociale uitkeringen. Kan de regering een dergelijke inschatting maken van de cumulatieve verhogingen van het minimum(uur)loon over

de afgelopen jaren? Kan de regering inzichtelijk maken wat de gevolgen voor deze arbeidsdeelname geweest zouden zijn indien niet gekozen zou zijn voor deze koppeling?

Naast dat de verhoging van het minimumloon leidt tot hogere werkgeverslasten voor medewerkers die het minimumloon verdienen, constateren de leden van de VVD-fractie dat de doorwerking van een hoger minimumloon ook zorgt voor hogere werkgeverslasten voor de medewerkers in de salarisschalen daarboven. Deze leden vragen of de gevolgen van dit doorwerkingseffect voor bijvoorbeeld de winstgevendheid en de lastendruk van het mkb in kaart is gebracht, niet alleen voor deze verhoging maar met name ten aanzien van het cumulatieve effect van alle verhogingen die in de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden en de overgang naar een minimumuurloon. Is de regering bereid om een dergelijke integrale impactanalyse uit te voeren?

De leden van de VVD-fractie vragen of het Nederlandse minimumloon vergeleken kan worden met het minimumloon dat in andere Europese landen geldt, door een overzicht te verschaffen van alle minimumuurlonen in de EU-landen en het in Nederland geldende minimumuurloon na inwerkingtreding. Kan daarbij eveneens worden aangegeven hoe deze minimumlonen zich verhouden tot de mediane lonen? Kan hierbij eveneens ingegaan worden op de ontwikkeling van de internationale concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven en met name het Nederlandse mkb als gevolg van het wetsvoorstel?

Deelt de regering de zorg van de leden van de VVD-fractie dat naarmate het minimumloon in Nederland verder stijgt en – zeker relatief ten opzichte van landen in Midden- en Oost-Europa – het aantrekkelijker wordt om in Nederland te gaan werken, dit voor een toename van arbeidsmigranten voor (relatief) laagbetaald werk in Nederland zou kunnen leiden? Kan dit verband in kaart worden gebracht?

Aangezien dit een verhoging is die voortkomt uit een door de Kamer aangenomen amendement van afgelopen najaar zijn de leden van de **NSC-fractie** het eens met de uitwerking door de regering hiervan. Deze leden willen hierbij echter wel benadrukken dat de groei van het minimumloon invloed heeft op de betaalbaarheid van arbeid voor werkgevers. Hoe ziet de regering in dit licht de groei van het minimumloon in de nabije toekomst?

De leden van de NSC-fractie vragen of de regering in dit verband nader kan toelichten waarom er geen MKB-toets is uitgevoerd, aangezien de bijzondere verhoging van het minimumloon van invloed is op de lonen die mkb'ers moeten uitkeren?

De leden van de **SGP-fractie** vragen aandacht voor de lastendruk voor de werkgever. Kan de regering nader ingaan op deze gevolgen, met name voor de kleinere werkgever? Wil zij bij haar antwoord ook de recente verhogingen van het minimumloon en de stapeling daarvan betrekken? In hoeverre is er in de ogen van de regering nog sprake van een proportionele lastendruk voor werkgevers en wanneer is daarvan geen sprake meer?

De leden van de SGP-fractie lezen dat de totale structurele loonkosten voor werkgevers in sector markt op 170 miljoen euro neerkomen. Deze leden vragen welk bedrag gemoeid is met de gestapelde minimumloonverhoging per 1 januari 2023, de invoering van het minimumuurloon per 1 januari 2024 en de voorgenomen verhoging per 1 juli 2024. Kan de regering inzichtelijk maken hoe de minimumloonsverhogingen van de

afgelopen twee jaren uitpakken voor een werkgever met één, vijf, tien en twintig werknemers op minimumloonniveau? Hoe groot is de loonstijging in deze vier situaties?

De leden van de SGP-fractie zijn benieuwd naar de inschatting van het overloopeffect en ontvangen hiervan graag cijfermatige onderbouwing. Hoe omvangrijk wordt dit effect naar verwachting? En wat is de omvang van dit effect als de stapeling van de recente Wml-verhogingen (incl. invoering minimumuurloon) daarbij wordt betrokken?

De leden van de SGP-fractie vragen waarom de regering ervoor is gekozen geen MKB-toets uit te voeren, gelet op de gevolgen voor mkb-bedrijven. Is zij hiertoe alsnog bereid?

8. Doenvermogen

9. Inkomenseffecten en armoede-effecten

De leden van de **D66-fractie** vragen de regering om ook de inkomenseffecten voor 2025 in kaart te brengen.

De leden van de **SGP-fractie** vernemen graag wat dit voorstel betekent voor de marginale druk. Welke effecten verwacht de regering als gevolg van dit wetsvoorstel op dit punt?

De leden van de **ChristenUnie-fractie** vragen de regering of reeds bekend is wat de reguliere (verwachte) indexatie van het Wettelijk minimumloon is per 1 juli 2024 en 1 januari 2025. Hoeveel gaan personen die het wettelijk minimumloon verdienen op basis van een voltijds-werkweek er netto op vooruit met en zonder de voorliggende wetswijziging? Hoe is deze vergelijking voor gepensioneerden met enkel een AOW en voor mensen met een bijstandsuitkering? Hoe verhouden deze koopkrachtplaatjes zich ten opzichte van de koopkrachtontwikkeling voor huishoudens met een modaal en bovenmodaal inkomen?

10. Budgettaire effecten

De leden van de **VVD-fractie** lezen dat de doelgroep voor toeslagen als gevolg van het wetsvoorstel toeneemt. Kan de regering deze toename kwantificeren? Hoeveel personen hebben als gevolg van het voorstel recht op een toeslag?

De leden van de **D66-fractie** merken op dat de koppeling van de AOW een budgettair beslag van structureel 517 miljoen euro kent. Daarnaast leidt het wetsvoorstel nog tot 340 miljoen euro aan kosten voor het Rijk en 170 miljoen euro totale structurele loonkosten voor werkgevers in de marktsector. Deze leden vragen de regering hoe zij de 517 miljoen euro voor de AOW naast de 510 miljoen euro publieke en private kosten elders ziet in het licht van het advies van de Commissie sociaal minimum. Zij vragen welke instrumenten de regering ziet om een structureel welvaarts-vaste AOW te waarborgen die in verhouding staat tot de bijstand en het minimumloon.

De leden van de **SGP-fractie** vragen toelichting op de financiële ondersteuning voor topsporters. Wat houdt deze regeling in en hoe gaat dit in zijn werk?

De leden van de **ChristenUnie-fractie** constateren dat het bekend is dat AOW'ers het minste risico op (langdurige) armoede lopen. De kosten van deze eenmalige bijzondere verhoging voor de verhoging van de AOW zijn

€ 517 miljoen structureel. Dat is ruim 60% van de totale kosten van de extra verhoging van het minimumloon. De leden van de van de ChristenUnie-fractie vragen de regering of zij kan inschatten hoeveel procent van deze kosten terecht komen bij de groep ouderen met alleen een (onvoldedige) AOW-Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen (AIO-)uitkering.

De leden van de ChristenUnie-fractie zien de koppeling van een bijzondere verhoging van het minimumloon aan de AOW als een dilemma. Enerzijds bevordert deze koppeling de koopkrachtpositie van ouderen, anderzijds is het een uitermate kostbare maatregel waarvan de doelmatigheid (gezien het lage risico op armoede onder gepensioneerden) twijfelachtig is en rijst de vraag of dit bedrag niet anders besteed kan worden om gericht armoede onder ouderen te bestrijden. Voort zorgt deze bijzondere verhoging voor overdracht van jong naar oud doordat de pensioenfranchise stijgt, waardoor jongere generaties een lager aanvullend pensioen opbouwen, terwijl voor de reeds gepensioneerde generatie geen sprake is van deze schuif. Herkent de regering dit dilemma rond de koppeling van het minimumloon aan de AOW?

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat met voorliggend wetsvoorstel ook wordt voorgesteld de doorwerking op de arbeidskorting aan te passen zodat de verhoging van het minimumloon voor mensen met een inkomen onder het minimumloon niet ten koste gaat van een lagere arbeidskorting. Dit zal worden geregeld in het Belastingplan 2025. Deze leden vragen de regering wat de kosten van dit plan zijn en of deze kosten ook reeds gedekt zijn, of nog dekking behoeven.

11. Regeldruk

12. Uitvoering

13. Evaluatie

De leden van de **SGP-fractie** constateren dat verschillende partijen zich zorgen maken over de lastenverzwaring voor werkgevers als gevolg van dit voorstel. Daarnaast is de regering voornemens een regeling die tegemoetkomt aan deze werkgevers, het lage-inkomensvoordeel, af te schaffen. Hoe verhoudt dat voornemen zich tot dit voorstel? En welke extra consequenties heeft dat voor de werkgeverslasten?

14. Ontvangen commentaren en adviezen

De leden van de **BBB-fractie** hebben aanvullende vragen aan de regering wat betreft het commentaar en advies dat verkregen is van organisaties op de invoering van deze wet.

VCP

De leden van de BBB-fractie vragen de regering wat de effecten zijn voor de middeninkomens, of de lonen van middeninkomens hierdoor niet in verdrinking komen en welk effect dit heeft op de druk op de lonen in het algemeen.

De leden van de BBB-fractie vragen de regering wat een gestegen minimumloon betekent voor de uitkering van toeslagen. Stijgen deze evenredig mee en werkt de verhoging van die toeslagen door op de marginale druk van mensen die een modaal inkomen hebben?

De leden van de BBB-fractie vragen de regering of deze verhoging van het minimumloon ervoor zorgt dat de marginale druk stijgt van de volgende drie categorieën: ten eerste het minimumloon tot modaal inkomen, ten tweede het modaal inkomen tot twee keer modaal, en ten derde hoger dan twee keer modaal verdienende burgers. Wat is het effect van deze minimumloonverhoging voor de marginale druk in de hiervoor genoemde drie categorieën inkomensklassen?

VNO-NCW

De leden van de BBB-fractie vragen in hoeverre de verhoging van het minimumloon effect heeft op kleine bedrijven ten opzichte van grotere bedrijven.

LTO

De leden van de BBB-fractie vragen in hoeverre het verhogen van de minimumlonen effect heeft op de sectoren waarin veel mensen werken met een minimumloon. In hoeverre is er sprake van een vergrote druk op prijzen in die sector door het stijgen van het minimumloon? In welke sectoren wordt er verwacht dat de verhoging van de minimumlonen ervoor zullen zorgen dat de prijs van het product stijgt? Wat betekent een gestegen prijs van het product in een sector met veel mensen die het minimumloon betaald krijgen voor de concurrentiepositie van die ondernemer?

15. Overig

De leden van de **BBB-fractie** vragen de regering om te onderzoeken of het instellen van een belastingvrije voet van 30.000 euro (waarmee verschillende toeslagen afgeschaft kunnen worden) eveneens zou leiden tot het terugdringen van werkende armoede en kinderarmoede in Nederland.

II. Artikelsgewijs

De fungerend voorzitter van de commissie,
L. de Jong

De adjunct-griffier van de commissie,
Van den Broek